

DB-BESLUIT

Aan	: Dagelijks Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 11-03-2026
Auteur	: D. van der Kolk (DS) en R. Konijn (CC)
Onderwerp	: gemotiveerde reactie op zienswijzen concept- Kadernota 2027
Agendapunt	: 4.2a
Bijlage(n)	: 22
Portefeuille	: M. Versluis (portefeuille bedrijfsvoering)

Het Dagelijks Bestuur wordt voorgesteld om:

1. Kennis te nemen van de zienswijzen op de Concept-Kadernota 2027;
2. Deze gemotiveerde reactie ter informatie aan het algemeen bestuur van 19 maart 2026 voor te leggen als bijlage bij het AB Besluit Kadernota 2027 <de AB-vergadering van 19 maart is geannuleerd wegens het ontbreken van quorum>
3. De reactie van het dagelijks bestuur op de zienswijzen - na besluitvorming in het dagelijks bestuur - aan te bieden aan de griffies;

Het bovenstaande is ter voorbereiding op het opstellen van de ontwerpbegroting 2027.

Aanleiding

Op 19 maart 2026*) bespreekt het algemeen bestuur de beleidsmatige en financiële kaders voor de begroting 2027. Door de OD NHN zijn deze verwoord in de kadernota 2027 die het startsein vormt voor de samenstelling van de ontwerpbegroting 2027. *) *deze vergadering is geannuleerd wegens het ontbreken van quorum.*

Financieel volgt de OD NHN de kaders uit de financiële uitgangspunten die gelden voor gemeenschappelijke regelingen in Noord-Holland Noord (FUGR).

Inhoudelijk advies van MT aan DB

Algemeen

Het dagelijks bestuur heeft veel van de zienswijzen op de Kadernota 2027 ruim op tijd ontvangen en heeft kennisgenomen van de diversiteit hiervan. Dit DB-Besluit is een reactie op deze zienswijzen.

Wat opvalt is dat deelnemers goed gekeken hebben naar het Berenschot-rapport dat op 10 december 2025 in het algemeen bestuur is gepresenteerd. De aanleiding van de opdracht aan Berenschot om de efficiency van de organisatie te beoordelen, betrof onder meer het vinden van structurele financiering voor de uitvoering van het plan van aanpak Robuustheid. In het Efficiency-rapport komt naar voren dat de benodigde structurele financiering voor robuustheid niet beschikbaar is binnen de huidige organisatie aangezien de OD NHN meer dan gemiddeld efficiënt is. Berenschot heeft wel 10 mogelijke efficiencymaatregelen geïdentificeerd, waarbij vaak belangrijke voorwaardelijkheden zijn geformuleerd die nu nog ontbreken. Het dagelijks bestuur benadrukt hierbij dan ook dat 'de kosten voor de baten uit gaan'.

Gezien de diverse onderwerpen die in de Kadernota 2027 aan de orde zijn gesteld worden de ontvangen zienswijzen en de inhoudelijke reactie van het dagelijks bestuur per onderwerp behandeld. In zijn algemeenheid geldt dat de OD NHN haar perspectief heeft op het fysieke

domein, een domein dat zich de afgelopen jaren verder heeft verbreed en verdiept, zoals onder meer blijkt uit de toename van het aantal onderwerpen in de Kadernota 2027. Tegelijkertijd is de OD NHN zich terdege bewust van de financiële uitdagingen van onze deelnemers en maakt zij zich zorgen over het feit dat de uitbreidende (wettelijke) opgaven soms ondergeschikt dreigen te raken aan de financiële opgaven van de deelnemers.

In onderstaande tabel staat per onderwerp het effect van het aantal stemmen weergegeven op basis van de positieve of niet ingediende zienswijzen - die als positief worden gewaardeerd. In het algemeen bestuur is minimaal twee derde van het aantal stemmen nodig om een besluit te kunnen nemen. In de middelste kolom van de tabel is dan ook in kleur af te lezen wat het effect van de zienswijzen is op een mogelijke doorgang bij het algemeen bestuur en past bij de ingediende positief gewaardeerde zienswijzen. Besluiten die het dagelijks bestuur heeft genomen naar aanleiding van de zienswijzen maken dat alle onderwerpen in de Kadernota 2027 – veelal in oorspronkelijke vorm - naar verwachting op 'groen' staan ten bate van positieve besluitvorming in het algemeen bestuur. De inhoudelijke reactie van het dagelijks bestuur op de individuele zienswijzen staat onder deze tabel per onderwerp weergegeven.

Visuele weergave haalbaarheid in AB o.b.v. de Zienswijzen Kadernota 2027 en reactie DB

structureel investeren (stemmen 100 = 100%)	positieve - / geen zienswijzen, met/ zonder voorwaarden	Reactie DB
Indexatie		
Robuustheid		
Herijken bedrijfsvoeringskosten		
Werkgebonden Personen Mobiliteit		positie DB bijgesteld
Zeer Zorgwekkende Stoffen		
Gewasbeschermingsmiddelen		
EML		positie DB bijgesteld
Indirecte Lozingen		
Ketentoezicht		
Adviseur Water		positie DB bijgesteld
Bijstelling aanvullende gemeentelijke inkomsten		
VTH plustaken: WBB, Groen Staal, Natuur RI		

Waardering zienswijzen in relatie tot stemverhouding in het algemeen bestuur

voldoende stemmen t.b.v. positievebesluitvorming (2/3)
kritieke voorwaarden
onvoldoende stemmen

Indexatie

Alle gemeenten geven geen of een positieve zienswijze af. De **provincie Noord-Holland** bepleit met klem af te willen stappen van de FUGR-systematiek vanaf boekjaar 2027. De provincie Noord-Holland wenst een indexatiemethode waarbij niet meer gecorrigeerd wordt voor eerdere boekjaren.

Reactie DB:

Gezien de zienswijzen wordt de indexatie doorgevoerd zoals opgenomen in de Kadernota 2027. OD NHN is op basis van artikel 28 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord gebonden aan de FUGR.

Robuustheid

De gemeente **Hoorn, Medemblik, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** hebben geen of een positieve zienswijze afgegeven. Waarbij de gemeenten **Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland** en **Opmeer** de voorkeur uitspreken om tot een zelfstandig robuuste omgevingsdienst te komen. De **provincie Noord-Holland** roept de deelnemers op met de benodigde investeringen het mogelijk te maken om tot een robuuste omgevingsdienst te komen.

De gemeente **Koggenland** heeft een positieve zienswijze afgegeven om structureel te investeren op voorwaarde van een efficiencykorting van 5% over de voorgestelde begroting vanaf 2029.

De gemeenten **Alkmaar** en **Castricum** dringen aan, of in woorden van gelijke strekking, om het Plan van aanpak Robuustheid uit te voeren met incidentele middelen (eigen begroting en positief rekeningresultaat). Daarbij wordt verzocht de efficiencybesparingen te verwerken in de Kadernota vanaf 2029 en daarbij te overwegen om deze (deels) aan te wenden als structurele dekking voor robuustheid. De gemeente **Alkmaar** wenst over dit laatste de raad bij het aanbieden van de kadernota 2029 te informeren. De gemeente **Castricum** wenst de raad bij het aanbieden van de (concept) begroting 2027 hierover te informeren.

De gemeente **Bergen** en **Dijk en Waard** verzoeken, of in woorden van gelijke strekking, om de uitvoering/implementatie van het Plan van aanpak Robuustheid zo veel mogelijk binnen de eigen begroting en het positief rekeningresultaat op te vangen, en de raad hierover te informeren bij het aanbieden van de (concept)begroting 2027. Daarnaast vraagt gemeente **Bergen** daarbij ook de besparingen uit het efficiencyonderzoek te verwerken (vanaf de Kadernota 2029) en te betrekken bij de afweging of deze (deels) als structurele dekking voor de uitvoering/implementatie van het Plan van aanpak Robuustheid kunnen worden ingezet. Bij het Plan van aanpak Robuustheid de mogelijkheden aangeven om te komen tot een fusie met aangrenzende Omgevingsdiensten.

De gemeente **Heiloo** geeft aan in 2027 en 2028 zelf incidenteel te willen investeren in robuustheid en verzoekt vanaf de kadernota 2029 de besparingen van minimaal 5% uit de efficiencymaatregelen te gebruiken als structurele dekking van het Plan van aanpak Robuustheid. In de begroting 2027 en Meerjarenraming 2028 - 2030 de uitwerking van het hiervoor vermelde financiële kader inzichtelijk te maken en daarbij expliciet toe te lichten op welke wijze de doelstellingen van het Plan van aanpak Robuustheid gerealiseerd zullen kunnen worden binnen deze financiële kaderstelling.

De gemeente **Den Helder** geeft een negatieve zienswijze af voor het structureel investeren in robuustheid, maar stemt wel in met een incidentele investering voor robuustheid in 2027, in afwachting van het effect van 5% efficiencybezuiniging en de nieuwe financieringssysteematiek.

Resumerend

Alle deelnemers geven aan het Plan van aanpak Robuustheid te willen uitvoeren. Over de wijze van financiering van het plan van aanpak geven de zienswijzen een divers beeld: structurele - of incidentele financiering en/ of waaruit deze financiering moet komen.

Uit de zienswijzen komen dan ook de volgende opmerkingen voort:

1. Plan van aanpak Robuustheid zo veel mogelijk uit te voeren met incidentele middelen zoals meevallers en besparingen binnen de eigen begroting en het rekeningresultaat;
2. Efficiencybesparingen te verwerken in de kadernota/begroting 2029 en daarbij te overwegen om deze aan te wenden als structurele dekking voor robuustheid;
3. Incidenteel te investeren door de deelnemers tot 2029 waarna op basis van 5% efficiency 'winst' deze financiering structureel uit de eigen begroting OD NHN gehaald kan worden;
4. Bij Plan van aanpak Robuustheid de mogelijkheden aangeven om te komen tot een fusie met aangrenzende Omgevingsdiensten;
5. In de begroting 2027 en Meerjarenraming 2028 - 2030 de uitwerking van het onder 1 vermelde financiële kader inzichtelijk te maken en daarbij expliciet toe te lichten op welke wijze de doelstellingen van het Plan van aanpak Robuustheid gerealiseerd zullen kunnen worden binnen deze financiële kaderstelling;

Reactie DB:

Ad 1. De implementatie van het Plan van aanpak Robuustheid vereist structurele financiering. Bovendien blijkt dat er noch binnen de begroting, noch in het te verwachten rekeningresultaat over 2025 ruimte is om te beschikken over incidentele financiële middelen om te kunnen voldoen aan de jaarlijkse financieringsbehoefte voor robuustheid van € 1,6 miljoen. Dit sluit aan bij de uitkomsten van eerdere onderzoeken naar mogelijke dekkingsmogelijkheden binnen de eigen begroting ten tijde van het opstellen van het Plan van aanpak Robuustheid, de bezuinigingsvoorstellen voor begroting 2026 en het efficiencyonderzoek van Berenschot (AB 10 december 2025). Ook deze onderzoeken geven aan dat de dekkingsmogelijkheden binnen de huidige eigen begroting negatief zijn.

Ad 2-3. In de zienswijzen constateren we dat efficiencybesparingen worden benoemd en soms ten hoogte van 5%. We gaan ervan uit dat deze mogelijke efficiencybesparingen voortkomen uit het efficiencyonderzoek van Berenschot (AB 10 december 2025). Uit het efficiencyonderzoek van Berenschot is naar voren gekomen dat we een efficiënte dienst

zijn, waarbij wel mogelijkheden/kansen zijn voor verbeteringen maar deze relatief beperkt zijn. De mogelijkheden zijn vertaald naar tien maatregelen. Om deze potentiële mogelijkheden te benutten is het van belang dat bij OD NHN onder andere in robuustheid en bedrijfsvoering structureel wordt geïnvesteerd. In de eerste helft van 2026 zullen deze tien mogelijkheden nader worden uitgewerkt, waarbij ook de benodigde randvoorwaarden en de (incidentele) investeringen in beeld worden gebracht. De uitwerking van de tien mogelijkheden zou, in potentie, uiteindelijk kunnen resulteren in een structurele besparing van 5% in 2029.

Ad 4. In het Plan van aanpak Robuustheid dat op 27 juni 2024 bestuurlijk is vastgesteld, zit – op termijn- de mogelijkheid van intensievere samenwerking tot en met fusie. Echter zolang niet structureel wordt geïnvesteerd in Robuustheid zijn we geen aantrekkelijke fusiepartner. Dit wordt ook onderschreven in de Bestuurlijke verkenning OD – samenwerking Noord-Holland (onderzoek O. Hoes), waarbij is aangegeven dat verdieping van samenwerking pas echt draagvlak krijgt als bij OD NHN het gelijke speelveld (inclusief bedrijfsvoering) is hersteld.

Ad 5. Zie de toelichting bij Ad 2. Robuustheid.

Herijken bedrijfsvoeringskosten

De gemeenten **Medemblik, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Heiloo, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen of positieve zienswijze af.

De gemeente **Hoorn** verzoekt om in de begroting 2027 de herijking van de bedrijfsvoeringskosten van een bredere onderbouwing te voorzien.

De gemeenten **Alkmaar, Bergen** en **Castricum** verzoeken, of in woorden van gelijke strekking, om een nadere onderbouwing van de bedragen in relatie tot het eerder vastgestelde en afgeronde Masterplan ICT te geven. Tevens wordt door de gemeenten verzocht, of in woorden van gelijke strekking, om inzicht te geven in de prioritering van de resterende ICT-opgaven in relatie tot wettelijke verplichtingen (waaronder informatiebeveiliging en digitale toegankelijkheid). De gemeenten **Alkmaar, Bergen** en **Castricum** verzoeken om de kosten voor de herijking van het functiehuis en de materiële kosten bedrijfsvoering niet als autonome posten in de begroting 2027 op te nemen, maar afzonderlijk te onderbouwen en de raad tijdig te informeren over de gevolgen, zodat hier separaat op kan worden gestuurd. Gemeente **Bergen** verzoekt een plan van aanpak te maken om de ICT-activiteiten bij Europese software en clouddiensten onder te brengen en wenst daarnaast een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing bij de begroting 2027 over de bedrijfsvoerings- en herijking materiële kosten.

De gemeente **Den Helder** geeft een negatieve zienswijze af voor het structureel investeren in de bedrijfsvoering, maar stemt wel in met een incidentele investering voor bedrijfsvoering in 2027, in afwachting van het effect van 5% efficiencybezuiniging en de nieuwe financieringssysteem.

De gemeente **Dijk en Waard** geeft aan dat structurele en incidentele middelen voor bedrijfsvoering en ICT pas aan de orde zijn nadat de OD NHN robuust is geworden en deze concreet en controleerbaar zijn onderbouwd.

De gemeente **Koggenland** geeft een negatieve zienswijze af.

Resumerend

Veruit de meeste deelnemers geven aan al dan niet onder voorwaarden in de bedrijfsvoering van de OD NHN te willen investeren.

Uit de zienswijzen komen de volgende opmerkingen voort:

1. Verzoek om nadere onderbouwing van de bedragen in relatie tot eerder vastgestelde en afgeronde Masterplan ICT te geven;
2. Inzicht te geven in de prioritering van de resterende ICT-opgaven in relatie tot de wettelijke verplichtingen;
3. Structurele investering niet aan de orde is tot de OD NHN robuust is;
4. Een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing van het belang/bedrag;

5. Herijking van het functiehuis en de materiële kosten bedrijfsvoering als separate posten in de begroting 2027 op te nemen en de raad tijdig te informeren over de gevolgen;
6. De onderbouwing van ICT inzichtelijk maakt in hoeverre de voorgestelde investeringen bijdragen aan kwaliteit, continuïteit en efficiency van de uitvoering en ook hoe de verdeling van de lasten eruit gaat zien, alvorens structurele lasten voor deelnemers worden vastgesteld;
7. Structurele investering negatieve zienswijze in afwachting van het effect van 5% efficiencybezuiniging;
8. Verzoek tot maken plan van aanpak om de ICT-activiteiten bij Europese software en clouddiensten onder te brengen.

Reactie DB:

- Ad 1. Sinds het vaststellen van de bestemmingsreserve Masterplan ICT heeft OD NHN in haar bestuursrapportages en de jaarrekeningen over de bestedingen en aanwending van de bestemmingsreserve Masterplan ICT gerapporteerd. De wereld om ons heen staat niet stil, daardoor is de ICT opgave onderhevig aan veranderingen mede bepaald door wettelijke ontwikkelingen. Daardoor blijft het van belang om structureel te investeren in ICT. De verwachte uitgaven van ICT zijn gericht op het voldoen aan wettelijke verplichtingen en de minimale basis waaraan onze organisatie doorlopend moet voldoen. We hebben bij het opstellen van de zero-based begroting ook kritisch gekeken naar de benodigde investering in ICT en daarbij geconstateerd dat de benodigde jaarlijkse structurele investering in lijn ligt met de onttrekkingen aan de reserve masterplan ICT van de afgelopen jaren.
- Ad 2-6. Een Gemeenschappelijke Regeling kent een governancestructuur die het toezicht van de deelnemers op de organisatie indirect maakt. Een direct gevolg is bijvoorbeeld dat onderwerpen als het functiehuis integraal worden meegenomen in de financiering van bedrijfsvoering. Over die integrale bedrijfsvoeringsbegroting wordt vervolgens verantwoording afgelegd. Voor een uitgebreide toelichting op de onderbouwing van de bedrijfsvoeringskosten verwijzen wij u dan ook naar de bijlage in de begroting 2026. Aldaar is in de inhoudelijke aankondiging gedaan voor nut en noodzaak van de herijking bedrijfsvoeringskosten. In de kadernota 2027 is deze vooraankondiging verder geconcretiseerd, ook op financieel niveau. Uit de bijlage begroting 2026 blijkt dat op verschillende domeinen in de bedrijfsvoering investeringen nodig zijn. Enerzijds vanwege wegvallen van incidentele dekkingen voor structurele kosten (reserve masterplan ICT) anderzijds om invulling te geven aan de wettelijke ontwikkelingen die zich de afgelopen jaren hebben voorgedaan maar waarvoor geen structurele financiering is gevraagd en/of gekregen. Daarbij hebben we door middel van het opstellen van een zero-based begroting inzichtelijk gemaakt wat de benodigde structurele middelen zijn. Omdat bedrijfsvoering integraal wordt aangestuurd worden de verschillende kosten autonoom in de begroting opgenomen. In de paragraaf bedrijfsvoering van de bestuursrapportages en jaarrekening zal verantwoording worden afgelegd over de besteding van de (herijking) bedrijfsvoeringskosten. Ad 7. Zie reactie Ad 2 en ad 3. Bij Robuustheid.
- Ad 8. Binnen ons ICT beleid zijn passende afwegingen gemaakt voor het al dan niet uitbesteden van de ICT-activiteiten bij Europese software en clouddiensten, daarbij wordt onder andere ook aspecten als stabiliteit, veiligheid en kosten meegewogen.

Werkgebonden Personen Mobiliteit (WPM)

De gemeenten **Hoorn, Enkhuizen, Heiloo** en **provincie Noord-Holland** geven geen of positieve zienswijze af.

De gemeenten **Alkmaar** en **Castricum** geven aan uit te gaan van of *doen wat nodig is* en een minimaal ambitieniveau, uitvoering primair te baseren op werkgevers met meer dan 250 werknemers en kosten te maximeren op € 100 per bedrijf. Ook de gemeente **Dijk en Waard** geeft aan dat dit onderdeel ambitiearm en sober vorm te geven. Daarnaast stellen zij voor dit aan te laten aansluiten op het robuust worden van de OD NHN.

De gemeente **Bergen** verzoekt een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing op te nemen bij de Begroting 2027. Daarbij dient het nut en de noodzaak, de financiële consequenties en de reden voor (eventuele) nieuwe gemeentelijke bijdragen inzichtelijk te worden gemaakt.

De gemeente **Schagen** stelt voor om twee scenario's in verband met de komende wetswijziging uit te werken.

De gemeenten **Medemblik, Koggenland, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Den Helder, Hollands Kroon** en **Texel** geven een negatieve zienswijze af. **Den Helder, Hollands Kroon** en **Texel** stellen voor in verband met de aankomende wetswijziging voor de begroting 2027 twee scenario's (met en zonder wetswijziging) uit te werken.

Resumerend

Er is een beperkt draagvlak voor structurele financiering van de Wet Personen Mobiliteit zoals voorgesteld in de Kadernota 2027.

Uit de zienswijzen komen de volgende opmerkingen voort:

1. Verzoek om uitvoering op minimaal ambitieniveau c.q. sober vorm te geven;
2. Verzoek om kosten per bedrijf te maximaleren op € 100;
3. Verzoek tot uitwerken van twee scenario's (wel/geen wetswijziging).

Reactie DB:

Ad 1-3

Voor de WPM is een impactanalyse gemaakt en gedeeld met de ambtelijke opdrachtgever waarin drie verschillende scenario's zijn uitgewerkt. De WPM is een wettelijke taak en in de kadernota 2027 hebben wij geadviseerd om scenario drie op te nemen in de begroting omdat deze het meest recht doet aan de klimaatdoelstellingen, doel en strekking van de wet en het gelijke speelveld. Door een aantal deelnemers is in de zienswijzen aangegeven uit te willen gaan voor een laag ambitieniveau en/of twee scenario's uit te werken.

In de begroting 2027 wordt, in afwijking op de kadernota 2027, uitgegaan van een zo laag mogelijk ambitieniveau. Dit betekent dat bedrijven alleen worden aangeschreven worden om een melding te doen. Als zij dit niet doen dan volgt er vanuit de OD NHN geen vervolgactie en worden ingediende meldingen niet beoordeeld. Daarmee wordt dus nauwelijks recht gedaan aan het doel en de strekking van de wet en bestaat er kans dat ondernemers ongelijk worden behandeld. Zoals eerder aangegeven in de Kadernota 2027 zullen de kosten van de WPM voor de meeste deelnemers binnen de huidige lumpsum kunnen worden opgevangen en is geen aanvullende financiering nodig. De WPM lijkt een voorbeeld te zijn van nieuw rijksbeleid waarvan de uitvoering op lokaal niveau belegd wordt, zonder dat er adequate middelen beschikbaar worden gesteld.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

De gemeenten **Hoorn, Medemblik, Koggenland, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Heiloo, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen of een positieve zienswijze af.

Gemeenten **Alkmaar** en **Castricum** verzoeken uit te gaan van een ambitiearme uitvoering, deze gefaseerd te implementeren en regionaal/bovenregionaal te organiseren, en dit expliciet te verwerken in de (concept) begroting 2027.

De gemeente **Dijk en Waard** geeft aan deze taak ambitiearm en sober in te willen vullen.

De gemeente **Bergen** verzoekt een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing op te nemen bij de Begroting 2027. Daarbij dient het nut en de noodzaak, de financiële consequenties en de reden voor (eventuele) nieuwe gemeentelijke bijdragen inzichtelijk te worden gemaakt.

Resumerend

Veruit de meerderheid van de deelnemers geeft een positieve - of geen zienswijze af op structurele financiering voor het onderwerp Zeer Zorgwekkende Stoffen.

Uit de zienswijzen komen de volgende opmerkingen voort:

1. Verzoek om ambitiearme uitvoering;
2. Verzoek uitvoering gefaseerd te implementeren;
3. Verzoek ZZS regionaal/bovenregionaal te organiseren;
4. Verzoek tot nadere financiële onderbouwing.

Reactie DB:

Ad 1-4 Er zijn geen negatieve zienswijzen op de ZZS. Voor de ZZS is een impactanalyse gemaakt en gedeeld met de ambtelijke opdrachtgever waarin verschillende scenario's zijn uitgewerkt inclusief financiële onderbouwing. Uit de impactanalyse blijkt ook dat niet alleen regionaal als bovenregionaal maar ook op landelijk niveau gezamenlijk kennis, ervaringen en communicatie wordt uitgewisseld door een samenwerking met/tussen Omgevingsdienst NL en het RIVM. ZZS is een wettelijke taak, wij adviseren u om het ambitieniveau, zoals aangegeven in de kadernota 2027, te handhaven omdat deze bepaald is op basis van een landelijke prioriteringssysteem (gelijk speelveld in Nederland). Het totaal aantal te ontvangen/ af te dwingen rapportages is verspreid over vijf jaar. Daarnaast is dit een belangrijk onderwerp binnen de Samenwerkingsagenda van de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland en Omgevingsdienst NL. Het doet het meest recht aan de milieudoelstellingen en het doel en strekking van de wet. Bovenstaande kan expliciet worden toegelicht in de begroting. Voor de onderbouwing van de financiële consequenties wordt verwezen naar de impactanalyse en de tabel op pagina 7 van de Kadernota.

Gewasbeschermingsmiddelen

De gemeenten **Hoorn, Medemblik, Enkhuizen, Heiloo, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen of een positieve zienswijze af.

De gemeenten **Alkmaar** en **Castricum** verzoeken uit te gaan van *doen wat nodig is*, een ambitiearme uitvoering, deze gefaseerd in te richten, primair risicogestuurd en regionaal/bovenregionaal te organiseren, en dit uit te werken in samenwerking met ketenpartners.

De gemeente **Dijk en Waard** geeft aan deze taak ambitiearm en sober in te willen vullen.

De gemeente **Bergen** verzoekt een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing op te nemen bij de Begroting 2027. Daarbij dient het nut en de noodzaak, de financiële consequenties en de reden voor (eventuele) nieuwe gemeentelijke bijdragen inzichtelijk te worden gemaakt.

De gemeente **Koggenland, Stede Broec, Drechterland, Opmeer** geven een negatieve zienswijze af.

Resumerend

Veruit de meeste deelnemers geven aan al dan niet onder voorwaarden structureel te willen investeren op het onderwerp Gewasbeschermingsmiddelen.

Uit de zienswijzen komen de volgende opmerkingen voort:

1. Verzoek om ambitiearme uitvoering;
2. Verzoek uitvoering gefaseerd te implementeren;
3. Verzoek gewasbeschermingsmiddelen regionaal/bovenregionaal te organiseren;
4. Verzoek primair risico-gestuurd in te richten en uit te werken in samenwerking met de ketenpartners
5. Verzoek tot nadere financiële onderbouwing.

Reactie DB:

Ad 1-5 Voor gewasbeschermingsmiddelen is een impactanalyse gemaakt en gedeeld met de ambtelijke opdrachtgevers.

Voor 2027 geven wij – gelet op de impact op de natuur, het milieu, de volksgezondheid en de maatschappelijke aandacht daarvoor – prioriteit aan de actuele situaties bij bedrijven die gewasbeschermingsmiddelen gebruiken (feitelijk het ambitiearme "piepsysteem"). Dit wil zeggen dat we ruimte hebben om alle type bedrijven die zich om een of andere reden aandienen te faciliteren. We maken daarmee nu bewust nog geen keuze als het gaat om prioriteren.

Hiermee creëren we eerst zicht en grip op de volle breedte van het vraagstuk waarmee we later meer in detail verder kunnen en gemotiveerde keuzes maken. We kunnen momenteel namelijk nog niet aangeven welke specifieke branches binnen de milieubelastende activiteiten (MBA) "Telen van gewassen in de open lucht" prioritair zijn. Deze MBA geldt zowel voor sierteelt als voor voedselgewassen en valt onder de bedrijfsgebonden, gemeentelijke basistaken en de zorgplicht.

Wij beschouwen de in de impactanalyse aangegeven benodigde formatie van in totaal 4,6 FTE als een voorlopige basisbezetting waarmee we in staat zijn om de eerste aanvragen voor milieu én natuur te behandelen en het toezicht hierop te organiseren. Zo krijgen we eerst meer grip op het onderwerp en kunnen we de werkelijke taakomvang bepalen aan de hand van de ervaring die we opdoen.

Wij hanteren de volgende planning op hoofdlijnen:

- **2026**
Kennis en ervaring met de uitvoering opbouwen (zo behandelen wij momenteel bijvoorbeeld de eerste handhavingsverzoeken). Opnemen in Kadernota 2028.
- **2027**
Opdoen ervaring, zo nodig (her-)prioriteren. Kadernota 2029.
- **2028**
Werkvoorraad inzichtelijk en beheersbaar met voldoende deskundigheid. Zo nodig herprioriteren.

Voor de jaren na 2027 wordt voorgesteld om via de opeenvolgende kadernota's de werkelijke werkvoorraad te vertalen naar inzet en middelen. Uiteraard werken wij hierbij waar mogelijk samen met ketenpartners als provincie, gemeenten, waterschappen, collega OD's en de GGD. Voor de verdeling van de (personele) kosten over onze gemeentelijke deelnemers gaan we uit van het percentage cultuurgrond in de desbetreffende gemeente. In het AOGP van 10 november 2025 is dit met de ambtelijke vertegenwoordigers van de deelnemers kortgesloten. Voor meer toelichting en een nadere financiële onderbouwing per deelnemer verwijzen wij naar de impactanalyse.

EML

De gemeenten **Hoorn, Medemblik, Koggenland, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Heiloo, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en provincie **Noord-Holland** geven geen of een positieve zienswijze af.

De gemeenten **Alkmaar** en **Castricum** verzoeken om voor de EML uit te gaan van *doen wat nodig is* of een minimaal ambitieniveau en te kiezen voor een uniforme, organisatie brede uitvoering, waarbij geen aanvullende of afwijkende afspraken per deelnemer worden gemaakt;

De gemeente **Dijk en Waard** geeft aan deze taak ambitiearm en sober in te willen vullen.

De gemeente **Bergen** verzoekt een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing op te nemen. Daarbij dient het nut en de noodzaak, de financiële consequenties en de reden voor (eventuele) nieuwe gemeentelijke bijdragen inzichtelijk te worden gemaakt.

Resumerend

Veruit de meeste deelnemers geven aan al dan niet onder voorwaarden structureel te willen investeren op het onderwerp EML.

Uit de zienswijzen komen de volgende opmerkingen voort:

1. Uitgaan van minimaal ambitieniveau;
2. Kiezen voor een uniforme, organisatie brede uitvoering, waarbij geen aanvullende of afwijkende afspraken per deelnemer worden gemaakt;
3. Verzoek tot nadere financiële onderbouwing.

Reactie DB:

Ad 1-3 Er zijn geen negatieve zienswijzen op EML. Voor de EML is een impactanalyse gemaakt en gedeeld met de ambtelijke opdrachtgever. Het gesprek over de hoogte van de ambitie van de gezamenlijke gemeenten en de provincie is gaande. Afhankelijk van de geformuleerde ambities zullen wij de daarbij behorende financiële consequenties in de begroting vertalen. Daarbij speelt dat provincie Noord-Holland heeft aangekondigd van plan te zijn de meerjarige subsidie voor een deel van de kosten te verlengen.

Indirecte lozingen

De gemeenten **Hoorn, Koggenland, Enkhuizen, Alkmaar, Heiloo, Castricum, Bergen, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen of een positieve zienswijze af. Waarbij gemeente **Alkmaar** aangeeft dat geen zienswijze wordt voorgesteld omdat hiervoor reeds structureel budget beschikbaar is. De gemeente **Bergen** geeft aan een passende toelichting en een nadere financiële onderbouwing toegevoegd wenst te zien bij de Begroting 2027. De gemeente **Dijk en Waard** geeft aan deze taak ambitiearm en sober in te willen vullen.

De gemeenten **Drechterland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec** geven een negatieve zienswijze af.

Resumerend

Veruit de meeste deelnemers geven aan al dan niet onder voorwaarden incidenteel te willen investeren op het onderwerp Indirecte Lozingen.

Reactie DB:

Voor de begroting 2027 vragen we een incidentele bijdrage. Voor de jaren 2028 en verder is voor deze wettelijke basistaak nog geen structureel budget beschikbaar, daar komen we in de kadernota 2028 op terug.

Ketentoezicht

De gemeenten **Hoorn, Medemblik, Koggenland, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Alkmaar, Heiloo, Castricum, Bergen, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen of een positieve zienswijze af. Gemeenten **Alkmaar, Bergen** en **Castricum** verzoeken om ketentoezicht niet te positioneren als onderdeel van robuustheid, maar als zelfstandig onderdeel met een afzonderlijke onderbouwing van doel, scope, beoogde producten/resultaten, benodigde capaciteit en financiële dekking.

Resumerend

Alle deelnemers wensen structureel te investeren in Ketentoezicht.

Reactie DB:

Er zijn geen negatieve zienswijzen voor indirecte Ketentoezicht. Om te voldoen aan de Kwaliteitscriteria 3.0 is versterking van Ketentoezicht noodzakelijk, wat uitbreiding van de huidige formatie vereist. Een deel van de vereiste versterking kan, ter voorkoming van extra financiële lasten voor deelnemers, worden opgevangen door interne organisatorische aanpassingen. Daarmee wordt echter niet volledig voldaan aan de eisen van de Kwaliteitscriteria 3.0. Met het investeren in Plan van aanpak Robuustheid kan invulling worden gegeven aan het nog openstaande deel van de eisen ten aanzien van Ketentoezicht. Door de gevraagde capaciteit, bij het Plan van aanpak Robuustheid met betrekking tot data analisten, slim in te zetten kan daardoor ook worden voldaan aan de vereisten voor Ketentoezicht. Daardoor hoeft geen structurele bijdrage aan de deelnemers worden gevraagd. Daardoor wordt Ketentoezicht als onderdeel van Robuustheid gepositioneerd.

Adviseur water

De gemeenten **Hoorn, Enkhuizen, Heiloo, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en de **provincie Noord-Holland** geven geen of een positieve zienswijze af. De gemeente **Hoorn** vraagt bij de begroting 2027 een verduidelijk over de extra kosten voor de adviseur water inclusief rol/budget van provincie Noord-Holland.

De gemeenten **Alkmaar, Bergen** en **Castricum** vragen, of in woorden van gelijke strekking, de noodzaak, meerwaarde en inpassing van wateradvisering concreet te maken binnen bestaande taken en de samenwerking met waterschappen en andere omgevingsdiensten, zonder een separate structurele bijdrage van de deelnemers; indien de omgevingsdienst dit noodzakelijk acht, dient dekking binnen bestaande programma's en middelen te worden gevonden;

De gemeente **Dijk en Waard** geeft aan deze taak ambitiearm en sober in te willen vullen.

De gemeente **Bergen** verzoekt een passende toelichting en nadere financiële onderbouwing op te nemen voor adviseur water. Daarbij dient de nut en noodzaak, de financiële consequenties en de reden voor gemeentelijke bijdragen inzichtelijke te worden gemaakt.

De gemeenten **Medemblik, Koggenland, Stede Broec, Drechterland** en **Opmeer** geven een negatieve zienswijze af.

Resumerend

De zienswijzen op het structureel financieren van de adviseur Water geven een divers beeld, maar wel met een lichte meerderheid voor het structureel investeren in een adviseur water.

Uit de zienswijzen komen de volgende opmerkingen voort:

1. De noodzaak, meerwaarde en inpassing van wateradvisering concreet te maken;
2. De samenwerking met waterschappen en andere omgevingsdiensten;
3. Verzoek tot nadere financiële onderbouwing;
4. Dekking binnen bestaande programma's en middelen te worden gevonden.

Reactie DB:

Ad 1-4 Gegeven de reacties van de deelnemers blijkt dat de noodzaak tot investeren in deze functie nog niet door alle deelnemers wordt onderschreven dan wel als voldoende onderbouwd wordt ervaren. Daarom zal richting de begroting een impactanalyse worden opgesteld waarin deze onderwerpen worden behandeld. De impactanalyse wordt gedeeld met de ambtelijke opdrachtgevers van de deelnemers.

Toezicht en handhaving Wet bodembescherming (Wbb), Groen Staal (Project Heracluss), Toezicht en handhaving Natuur Ruimtelijke Ingrepen,

De gemeenten **Hoorn, Medemblik, Koggenland, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen zienswijze af.

Toelichting

Omdat dit *provinciale taken* betreft zijn weinig zienswijzen ontvangen op deze onderwerpen.

Reactie DB:

Er zijn geen negatieve zienswijzen voor Toezicht en handhaving Wet bodembescherming (Wbb), Groen Staal (Project Heracluss), Toezicht en handhaving Natuur Ruimtelijke Ingrepen en daarom wordt voorgesteld om deze taken in de begroting 2027 op te nemen.

Overig

Bijstelling aanvullende gemeentelijke inkomsten,

De gemeenten **Hoorn, Medemblik, Koggenland, Enkhuizen, Stede Broec, Drechterland, Opmeer, Alkmaar, Bergen, Castricum, Heiloo, Dijk en Waard, Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Texel** en **provincie Noord-Holland** geven geen zienswijze af.

Reactie DB:

Er zijn geen negatieve zienswijzen voor bijstelling aanvullende gemeentelijke inkomsten. Daarom wordt voorgesteld om deze wijziging in de begroting 2027 te verwerken. De vraag naar Omgevingsplannen en - visies zullen naar verwachting in de komende tijd toenemen en met deze bijstelling maakt het de adviescapaciteit op deze onderwerpen momenteel beperkt.

Bezuinigingsopgaven provincie Noord-Holland

Uit de zienswijze van de provincie Noord-Holland komt naar voren dat er sprake is van een taakstelling op het totale budget dat beschikbaar is voor de provinciale taken die belegd zijn bij de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten. De precieze uitwerking is niet bekend, maar wordt zo snel mogelijk door provincie Noord-Holland met de omgevingsdiensten gedeeld.

Reactie DB:

OD NHN is in afwachting van de uitwerking van de provincie Noord-Holland en ontvangt deze graag vóór - maar bij voorkeur eerder - 25 juni 2026.

Visie en Strategie

De gemeenten **Den Helder, Hollands Kroon, Schagen** en **Texel** hebben gelet op de uitkomsten van het efficiencyonderzoek uitgevoerd door Berenschot de behoefte aan een duidelijker koppeling tussen visie en strategie van de Omgevingsdienst en de producten die voortkomen uit de Planning & Control (P&C)- cyclus. In 2024 is er een Uitvoerings- & Handhaving (U&H) strategie vastgesteld door alle deelnemers in deze gemeenschappelijke regeling. Deze strategie, die de deelnemers zou moeten binden in het toekomstbeeld van de Omgevingsdienst NHN, heeft nog onvoldoende een weg gevonden naar de P&C-stukken (Kadernota, begroting, jaarrekening). In toekomstige begrotingen verwachten zij dat de doelen zoals beschreven in de U&H strategie herkenbaar worden opgenomen zodat de deelnemende gemeenten meer duidelijkheid hebben dat investeringen ook leiden tot een gewenst resultaat. De huidige U&H Strategie loopt tot en met 2027. Zij zien graag in de begroting van 2027 een planning voor het opstellen van een nieuwe strategie voor de periode 2028-2031. Met het opstellen van de nieuwe strategie wordt ook voorzien in het opnieuw bepalen van de toekomst zoals de deelnemers die voor ogen zien.

Reactie DB:

Het dagelijks bestuur is verheugd met deze opmerkingen en geeft de OD NHN de opdracht om te komen tot een planning ten behoeve van de nieuwe U&H Strategie en een start te maken om de huidige U&H Strategie te koppelen met de Begroting 2027 om deze koppeling in de komende jaren verder uit te rollen.

Opdracht 5% tot bezuiniging in de kadernota 2029

De gemeenten **Alkmaar, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Koggenland, Opmeer** en **Stede Broec** wensen al dan niet onder voorwaarden een bezuiniging van 5% opgenomen te zien worden voor het jaar 2029 in de Kadernota 2029, bijvoorbeeld voor de dekking van robuustheid.

Reactie DB:

Een percentage van 5% is genoemd in het Efficiency-rapport van Berenschot dat uitgevoerd is om te bezien of er ruimte in de Begroting van de OD NHN is om robuustheid te financieren. De OD NHN blijkt bovengemiddeld efficiënt te zijn en deze ruimte is er dus niet. Pas nadat structureel geïnvesteerd wordt in de OD NHN en diverse efficiëncyclagen kunnen worden gemaakt is mogelijk vanaf 2029 ruimte om te bezuinigen. Zoals deze Reactie van het dagelijks bestuur gestart: 'de kosten gaan voor de baten uit'. Wél zijn ondanks de efficiency van de organisatie nog een tiental onderwerpen in het rapport genoemd die de komende jaren verder worden uitgewerkt, te beginnen in 2026. De beoogde efficiëncyclagen zijn echter niet toereikend voor de benodigde structurele investeringen.

Voorlichting nieuwe raden

Daarnaast doet de gemeente **Heiloo** nog het voorstel om na vaststelling van de begroting 2027 de OD NHN initiatief te laten nemen voor een voorlichting aan raden om de planning en verwachte realisatie van het Plan van aanpak Robuustheid toe te lichten, inclusief de hierbij gehanteerde kaders voor de financiële dekking.

Reactie DB:

OD NHN stelt momenteel een introductieprogramma voor nieuwe raadsleden op, welke na de verkiezingen wordt aangeboden. Bij het inwerkprogramma is ook aandacht voor het Plan van aanpak Robuustheid, daarbij zullen de genoemde aspecten in overweging worden genomen. Voor alle Collegeleden én de nieuw te benoemen leden algemeen bestuur, is een passend introductiepakket in voorbereiding.

Vervolprocedure

1. Deze gemotiveerde reactie ter informatie aan het AB van 19 maart 2026 voor te leggen als bijlage bij het AB Besluit Kadernota 2027;
2. De reactie van het dagelijks bestuur op de zienswijzen Kadernota 2027 aan te bieden aan de griffies.

Bijlagen

1. Ontvangen Zienswijzen/ raadsbesluiten en besluit provinciale staten

Besluit DB op 11-3-2026

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

B. Tap

Q.M. Foppe